

Said Nursi'nin, 31 Mart Mürteci İsyanının fitilini ateşleyen Derviş Vahdeti'nin Volkan Gazetesinde ve Kürdistan dergisinde yazılar yazmasını nasıl değerlendirmek gerekir?

Bediüzzaman Said Nursi İstanbul'da bulunan, dönemin siyasi, sosyal ve kültürel olaylarıyla ilgilenen meşhur bir âlimdir. Gelişen hadiselerle yazılı ya da sözlü yorumlar getirerek tartışmalara katılıyordu.1

Yazdığı yazılar *Misbah*, *Şüray-i Ümmet*, *Şark ve Kürdistan*, *Kürt Teavün ve Terakki*, *Volkan*, *Serbesti ve Mizan* gazetelerinde yayınlanmıştır. Bazen bir makalesi üç gazetede birden yayınlanıyordu.(*)

Görüldüğü gibi Bediüzzaman sadece Volkan Gazetesine yazı vermiyor, o zamanki birçok gazeteyle yazı veriyordu. Kaldı ki, Bediüzzaman'ın Derviş Vahdeti ile aynı gazetede yazıyor olması, onunla aynı şeyleri yazdığı manasını taşımaz. Bazı zaman Derviş Vahdeti'nin kışkırtıcı yazısıyla, Bediüzzaman'ın birleştirici, kucaklayıcı makalesi aynı günde neşrediliyordu. Bediüzzaman'ın makaleleri Derviş Vahdeti'nin yazılarını tesirsiz hâle getiriyordu.2

Hatta birkaç defa Derviş Vahdeti'yi, Bediüzzaman'ın bizzat; edebe, nezakete davet eden yazıları aynı gazetede yayımlandı.3 "**Biraderim Derviş Vahdeti Beye!**" başlığıyla çıkıp, ilk cümlesi "**Edipler edepli olmalıdır.**" olan yazı bunlardan biridir.

Bediüzzaman'ın Volkan gazetesinde yayımlanan makaleleri sırasıyla şunlardır:

- 11 Mart 1909 tarihli "**Hakikat**" adlı makalesi
- 14 Mart 1909 tarihli "*Yaşasın Şeriat-ı Garra*" adlı makalesi
- 18 Mart 1909 tarihli "**Yaşasın Şeriat-ı Ahmedî(ASM)**" adlı yazısı
- 23 Mart 1909 tarihli "*Dağ Meyvesi Acı da Olsa Devadır*" başlıklı yazısı
- 27 Mart 1909 tarihli "**Sada-yı Hakikat**" adlı yazısı
- 31 Mart 1909 tarihli "*Reddül-Evham*" başlıklı makalesi
- 7 Nisan 1909 tarihli "**Ziya-yı Hakikat**" adlı makalesi
- 11 Nisan 1909 tarihli "*Lemean-ı Hakikat Ve İzale-i Şübehat*" adlı yazısı
- 17 Nisan 1909 tarihli "**Kahraman Askerlerimize**" adlı yazısı
- 20 Nisan 1909 tarihli "*Asakire Hitab*" başlıklı yazısı.

Bu yazıların hepsi Asarı Bediyye isimli eserin "**Makaleler**" kısmında mevcuttur. Bu

yazılarda Derviş Vahdeti'nin kışkırtıcı yazılarıyla; işari mana ile dahi olsa aynı kefeye konulacak tek bir makale, tek bir paragraf, tek bir cümle, tek bir kelime dahi yoktur. Vardır diye ortaya çıkan kimse; "yazı yazdı" demeyecek "ne yazdığını" gösterecek. Gösteremiyorsa "edep"le susacak.

Bediüzzaman'ın "*Kürt Teali Cemiyeti*" yayın organı olan Kürdistan dergisinde yayımlanmış hiçbir yazısı yoktur. İddia sahibinin bu iddiayı ispat etmesi aslında çok basit olup, o derginin ilgili yerini ibraz etmesi ile bitecek bir iştir. Ancak müddei ne Bediüzzaman imzalı yazı içeren bir Kürdistan dergisi gösterebilmiş; ne bu derginin tarihini, nüsha sayı numarasını verebilmiş ne de iddiasına kaynak olacak bir eser gösterebilmiştir. (**)

Ancak Bediüzzaman'ın; adında "*Kürdistan*" ifadesi geçen bir gazetede yazısı olmuştur. Bu gazete "*Şark ve Kürdistan*" gazetesidir.

Şark ve Kürdistan gazetesinde çıkan 2 Aralık 1908 tarihli yazısı ise "**Kürtler Neye Muhtaçtır?**" adlı; Şark'ta üniversite açılmasını talep eden dilekçe yazısıdır. Bu yazının tahlili yukarıda yapılmış olup 31 Mart Meselesiyle yakından uzaktan alakası yoktur.

Dipnotlar:

1. *Risale-i Nur Enstitüsü, a.g.m., s.1.*

(*) "*Kahraman Askerlerimize*" adlı yazısı 17 Nisan 1909 da *Volkan ve Serbesti*'de, 15 Nisan 1909 da *Mizan*'da neşredildi. (bk. *Badıllı, Mufassal Tarihçe-i Hayat, s.285 ve Asarı Bediyye, s.534*)

2. *Sorularla Bediüzzaman Said Nursi, II/44.*

3. *Badıllı, Mufassal Tarihçe-i Hayat, I/245.*

(**) *Burada şunu da ifade etmek gerekir ki yayın hayatına atılmış bilinen iki "Kürdistan" mecmuası vardır. Bunlardan biri 1898 yılında Cizreli Bedirhan Paşanın oğlu Midhad Bedirhan tarafından Kahire'de çıkarılan "Kürdistan" gazetesidir. (Tan, 2011: 160). Diğer Kürt Teali Cemiyeti yayın organlarından biri olan "Kürdistan" dergisidir. İkisi de yayımlandığı tarihler itibariyle 31 Mart Olayının olduğu 1909 Nisanından yıllarca çok uzaktır. Anlaşılan, müddei bu sefer iftirasının hangi boyutlarda olduğunun farkında bile değildir.N.C.*